

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN
ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES

HUNGARIAN SCIENCE ABROAD
PRESIDENTIAL COMMITTEE

Tisztelt Olvasóink!

Februárban évi rendes találkozójukon vettek részt az MTA területi bizottságai (Debrecen, Kolozsvár, Miskolc, Pécs, Szeged, Veszprém) és a határon túli magyar akadémiai tanácsok képviselői (Kárpátaljai, Szlovákiai, Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács). A rendezvényen a szervezetek ismertették idej tudományos programjaikat és az együttműködési lehetőségeket. Számos idej tudományos rendezvényt harangozunk be, könyvek, időszakj kiadványok, tanulmányok híret adjuk közre. Élénkül rendezvényrovatunk is.

Kocsis Károly elnök

2. oldal

ELISMERÉSEK, DÍJAK

A *román kulturális érdemrend lovagi fokozatát* kapta **Szabó Bálint** építőmérnök,

a kolozsvári Műszaki Egyetem docense, a Transilvania Trust Alapítvány igazgatója, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Helmholtz-érmét kapott **Somorjai Gábor** vegyész-mérnök, a Kaliforniai Egyetem (Berkeley) professzora, az MTA

tiszteleti tagja.

[Bővebben:](#)

Az MTA *Pedagógus Kutatói Pályadíját* kapta **Sipos Tímea**,

a Beregszászi 7. Számú Magyar Tannyelvű Általános Iskola tanára.

[Bővebben:](#)

A *Kultúra Lovagja* címet kapott **Csáky Sörös Piroska** könyv- és sajtótörténész, **Silling István** néprajz-

kutató, az Újvidéki Egyetem nyugalmazott professzorai, az MTA köztestületének

külső tagjai és **Farkas Veronika** művészettörténész, a komáromi Limes Galéria vezetője.

[Bővebben:](#)

Fiatalkutatók a szlovákiai magyar tudomány-

ságért díjat kapott **Tóth Tar Éva**

humán genetikus és **Tóth-Bakos Anita** zenepszichológus, a Selye János Egyetem adjunktusai.

[Bővebben:](#)

KUTATÁSOK

A *délvidéki vérengzésekről* szóló levéltári kutatásról olvashatnak a világhálón.

[Bővebben:](#)

A *dél-szlovákiai társadalmi-gazdasági területi különbségekről és a magyar*

kisebbség identitásáról végzett kutatás eredményeiről olvashatnak a világhálón.

[Bővebben:](#)

A *regionális, lokális kulturális örökségek és a lokális identitás összefüggései* – a helyi

értéktárak funkcióinak felmérése
Vajdaságban címmel indult kutatás
a Tisza mentén. [Bővebben:](#)

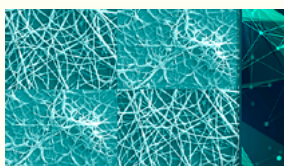
Marosvásárhelyen
végzett **gazdaság-
szociológiai kutatás
nyelvi–etnikai**

összefüggéseiről olvashatnak
a világhálón. [Bővebben:](#)

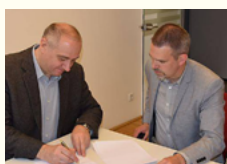
Két adatállomány vált
hozzáférhetővé a
**Szlovákia lakosságának
iskolai végzettség szerinti**

megoszlása, tekintettel a települések
nemzetiségi összetételére az 1980. évi
népszámlálási adatok alapján elnevezésű
projekt keretében. [Bővebben:](#)

A Sapientia Erdélyi
Magyar
Tudományegyetem
kutatóinak

részvételével végzett kísérlet
eredményeiről olvashatnak a világhálón,
amely a **biogyógyszerek nagy
mennyiségű feldolgozását** teszi lehetővé.
[Bővebben:](#)

Őrvidéki (burgenlandi)
anyakönyvek is
kutathatók az interneten.
[Bővebben:](#)

SZERVEZETI HÍREK

**Együttműködési
megállapodást** kötött
a **Szegedi Tudomány-
egyetem** és a **Sapientia**

Erdélyi Magyar Tudományegyetem.

[Bővebben:](#)

Új jogosultságokat kapott
a komáromi **Selye János
Egyetem**.

[Bővebben:](#)

УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ УЧИТЕЉСКИ ФАКУЛТЕТ НА МАЂАРСКОМ НАСТАВНОМ ЈЕЗИКУ У СУБОТИЦИ
ÚJVÍDEKI EGYETEM MAGYAR TANNYELVŰ TANÍTÓKÉPZŐ KAR, SZABADKA
SVEUČILIŠTE U NOVOM SAĐU UČITELJSKI FAKULTET NA MAĐARSKOM NASTAVNOM JEZIKU U SUBOTICI
UNIVERSITY OF NOVI SAD HUNGARIAN LANGUAGE TEACHER TRAINING FACULTY, SUBOTICA

Önálló jogi státuszt kapott az Újvidéki
Egyetem **szabadkai Magyar Tannyelvű
Tanítóképző Kara**.

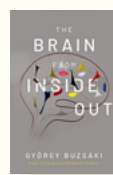
[Bővebben:](#)

Ismét **Soós Anna** matematikust,
a Babeş–Bolyai Tudomány-
egyetem rektorhelyettesét,
az MTA Magyar Tudományos-
ság Külföldön Elnöki Bizottságának tagját
választották meg az **egyetemi magyar
tagozat vezetőjének**.

[Bővebben:](#)

PUBLIKÁCIÓK

Megjelent **Buzsáki György**
Brain from Inside Out című
kötete. A szerző az MTA
külső tagja.

[Bővebben:](#)

4. oldal

Zentán jelent meg **Ugróczy Ferentz** 1816-os **Zentai ütközet** című könyvének reprint kiadása.

[Bővebben:](#)

Somorján jelent meg **Öllös László** **Európai identitás** című kötete. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Lábadi Károly** **Belye könyve** című falumonográfiája. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent a **Szenik Ilona népzenei gyűjteménye** című kötet. Szerkesztette **Pávai István** és **Gergely Zoltán**.

[Bővebben:](#)

Megjelent a Fórum Kisebbség-kutató Intézet szlovák nyelvű évkönyve, a **FÓRUM spoločenskovedná revue 2019**.

Szerkesztette **Lampl Zsuzsanna**, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent a Fórum Kisebbség-kutató Intézet komáromi Etnológiai Központjának évkönyve, az **Acta Ethnologica Danubiana 2019**.

[Bővebben:](#)

Megjelent a **Magyar Tudomány** folyóirat idei **első** tematikus száma Neveléstudományi

kutatás és a közoktatási rendszer fejlődése címmel.

[Bővebben:](#)

A Magyar Tudomány folyóirat februári számában **Nyelv és tudomány – határokon innen és túl** címmel tematikus összeállítás jelent meg,

amelyet **Péntek János** és **Cserniczkó István** szerkesztett.

[Bővebben:](#)

Megjelent és elolvasható

a világhálón a **Regio**. Kisebbség. Kultúra. Politika. Társadalom **2019/3.** száma.

[Bővebben:](#)

Megjelent a vajdasági **Híd** folyóirat **2019. októberi** száma.

[Bővebben:](#)

Avantgárd címmel jelent meg a kolozsvári **Korunk** februári tematikus száma.

[Bővebben:](#)

Megjelent az **Erdélyi Múzeum 2019/4.** száma.

[Bővebben:](#)

5. oldal

A Fialat kutatók, PhD hallgatók helyzetének elemzése a székelyföldi tudományosság jövője

szempontjából című elemzést olvashatják el a világhálón. [Bővebben:](#)

Szerb nyelvű **összefoglalót** találnak a világhálón a Vajdasági Magyar

Akadémiai Tanács novemberi, **Értékteremtő kisebbségkutatás a Kárpát-medencében** című konferenciájáról.

[Bővebben:](#)

Interjút olvashatnak a világhálón **Silling István** néprajzkutatóval, az Újvidéki Egyetem nyugalmazott professzorával, az MTA köztestületének külső tagjával.

[Bővebben:](#)

Interjút nézhetnek-hallgathatnak meg a világhálón **Lányi Szabolcs** vegyész-

mérnökkel, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem professor emeritusával, az MTA köztestületének külső tagjával.

[Bővebben:](#)

Elindult a somorjai **Fórum Kisebbségkutató Intézet új**

videótára dokumentumfilmekkel és mélyinterjúkkal. [Bővebben:](#)

RENDEZVÉNYEK

Január 21-én Bécsben tartott előadást **Markó Anita**, a Bécsi Egyetem doktorandusza

„Legfőbb célom, hogy kössek ismeret-seget...” **Hálózatok és networking a régi magyar irodalomban** címmel.

[Bővebben:](#)

Vincze Mária Magdolna közgazdász, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem professzora, az MTA külső tagja január 22-én

tartotta meg székfoglaló előadását Budapesten **A régiók, a vidéki térségek és az agrárágazat erdélyi sajátosságainak vizsgálata** címmel.

[Bővebben:](#)

Korbonits Márta endokrinológus kutató, a londoni Queen Mary Egyetem professzora, az MTA külső tagja január 22-én

tartotta meg székfoglalóját Budapesten **Endokrin tumorok: gének és óriások** címmel.

[Bővebben:](#)

6. oldal

Január 23-án Alsósztrégován tartotta meg hetedik **közgyűlését a Szlovákiai Magyar Akadémiai Tanács**.

A rendezvényen részt vett és előadást is tartott Lovász László matematikus, az MTA elnöke, Kocsis Károly akadémikus, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának elnöke és Morvai Tünde politológus, a Határon Túli Magyarok Titkárságának vezetője.

[Bővebben:](#)

Január 24-én a Bostoni Magyar Tudósklubban tartott előadást **Sándor András**, a Massachusettsi Egyetem kutatóorvosa ***Surgery on Healthy Organs – Have We Gone Mad?*** címmel.

[Bővebben:](#)

Die Ungarn in der Tschechoslowakei

1920–1938. Umbrüche und Kontinuitäten címmel tartott előadást Bad Kissingenben január 26-án Liszka József néprajzkutató, a Selye János Egyetem rektorhelyettese, a Fórum Kisebbségkutató Intézet komáromi Etnológiai Központjának igazgatója, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának tagja.

[Bővebben:](#)

Február 8-án Clevelandben tartott előadást **Pereszlényi-Pintér Márta** irodalomtörténész, a John Carroll University professzora ***Love Poems of Hungary*** címmel.

[Bővebben:](#)

Február 10-én Budapesten tartották meg évi rendszeres találkozó-

jukat a külhoni **magyar akadémiai tanácsok**, illetve az **MTA területi bizottságai**. Az ülést megelőzően került sor a külhoni magyar tudós szervezetek eszmecseréjére is. A tanácskozásokon részt vett Kocsis Károly geográfus akadémikus, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának elnöke és Morvai Tünde politológus, a Határon Túli Magyarok Titkárságának vezetője.

[Bővebben:](#)

Február 10-én Bukarestben tartott előadást **Marchut Réka** történész, a TK Kisebbségkutató Intézetének tudományos munkatársa ***A Római Katolikus Egyház helyzetének megváltozása az első világháborút követően Romániában*** – bukaresti magyar katolikusok címmel.

[Bővebben:](#)

Február 11-én New Yorkban tartott előadást **Márka Zsuzsa** kísérleti fizikus, a Columbia University kutatója **From**

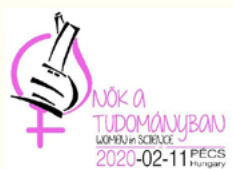
instrumentation to astrophysics: a journey in collaborative science címmel.

[Bővebben:](#)

Február 11-én Zürichben tartott előadást **Sudár Balázs** történész, a BTK Történettudományi Intézetének főmunkatársa **Magyar őstörténet – történész szemmel** címmel.

[Bővebben:](#)

Február 11-én Pécsen tartott előadást **Bitay Enikő** mérnök–informatikus, a Sapientia

Erdélyi Magyar Tudományegyetem docense, az MTA külső tagja **A reál-tudományok művelésének lehetőségei kisebbségben** címmel.

[Bővebben:](#)

Február 13-án a kaliforniai Menlo Park-ban tartott előadást **Orosz**

Gábor szociálpszichológus, a Stanford University kutatója **Growth mindset**

interventions in a Hungarian educational setting címmel.

[Bővebben:](#)

Február 14-én tartotta meg székfoglaló előadását Budapesten **Nagy László**

atomfizikus, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem professzora, az MTA külső tagja **Részecskék és hullámok. Interferenciajelenségek az atomfizikában** címmel.

[Bővebben:](#)

A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

80. születésnapját ünnepelte **Gyenge Csaba** gépészmérnök, a kolozsvári Műszaki Egyetem nyugalmazott professzora,

az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

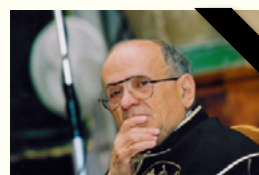

75. születésnapját

ünnepelte **Cseke Péter**

irodalom- és esztétörténész, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem professzora, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Életének 96. évében **elhunyt Aczél János** matematikus, a kanadai Waterloo Egyetem

professor emeritusa, az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

8. oldal

Életének 85. évében **elhunyt Makkai Ádám** nyelvész, a chicagói University of Illinois nyugalmazott professzora.

[Bővebben:](#)

225 éve született Pozsonyban **Albach József Szaniszló** **geográfus**, botanikus, ferencrendi szerzetes.

[Bővebben:](#)

50 éves a kolozsvári **Kriterion** Könyvkiadó.

[Bővebben:](#)

30 éves az Erdélyi Múzeum-Egyesület **Műszaki Tudományok Szakosztálya**.

[Bővebben:](#)

A közel két évtizede elhunyt **Penavin Olga** néprajzkutatóról, az Újvidéki Egyetem professzoráról olvashatnak **megemlékezést** a világhálón.

[Bővebben:](#)

ÉVFORDULÓK, TUDOMÁNYTÖRTÉNET

Az erdélyi Bolyán született 245 évvel ezelőtt **Bolyai Farkas matematikus**, polihisztor, a marosvásárhelyi református kollégium tanára, a magyar tudós társaság tagja.

[Bővebben:](#)

Kerek 200 éve született Nagybányán **Csányi Dániel matematikus**, mérnök, akadémikus.

[Bővebben:](#)

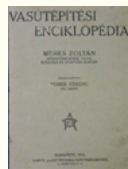
A bánási Ferenclován született 175 éve **Schmidt Ágoston** **piarista matematika-, fizika- és kémiatanár**, a kolozsvári tudományegyetem tanára.

[Bővebben:](#)

Marosvásárhelyen született 165 évvel ezelőtt **Vályi Gyula matematikus**, a kolozsvári egyetem professzora, akadémikus.

[Bővebben:](#)

Kerek 150 éve a felvidéki Csallóköznyéken született **Méhes Zoltán vasúti mérnök**, a műegyetem tanszékvezető professzora.

[Bővebben:](#)

Marosvásárhelyen született szintén 150 éve **Scheitz Pál analitikus-vegyész**, a kolozsvári tudományegyetem professzora.

[Bővebben:](#)

9. oldal

A szepességi Poprádon született ugyancsak 150 esztendeje **Krompecher Ödön patológus**, a Budapesti Tudományegyetem

intézetigazgató professzora, akadémikus.

[Bővebben:](#)

Nagyenyeden született 135 éve **Rapaics Raymund botanikus**, biológus, a debreceni gazdasági akadémia növénytanára,

akadémikus.

[Bővebben:](#)

130 éve az erdélyi Désaknán született **Varga Lajos zoológus**, a szegedi egyetem professzora, akadémikus.

[Bővebben:](#)

125 évvel ezelőtt született **Szegő Gábor matematikus**, a Stanford University professor emeritusa,

az MTA tiszteleti tagja.

[Bővebben:](#)

A partiumi Krasznacégényben született szintén 125 éve **Balogh Károly orvos**, fogorvos, klinikaigazgató, az orvostudományi

egyetem dékánja, a hallei Academia Leopoldina tagja.

[Bővebben:](#)

A partiumi Zilahon született 120 évvel ezelőtt **Ajtay Zoltán Endre bányamérnök**, a

Bányászati Kutató Intézet igazgatója.

[Bővebben:](#)

A kárpátaljai Nagyszőlősön született szintén 120 éve **Gegesi Kiss Pál orvos**, gyermekgyógyász, az orvostudományi

egyetem rektora, akadémikus.

[Bővebben:](#)

115 éve a felvidéki Érsekújváron született **Palotás László építőmérnök**, a műegyetem tanszékvezető professzora,

akadémikus.

[Bővebben:](#)

Nagyszalontán született ugyancsak 115 évvel ezelőtt **Kulin György csillagász**, az Uránia Csillagvizsgáló

igazgatója.

[Bővebben:](#)

95 éves lenne a felvidéki Ipolyságon született **Kulka Frigyes mellkassebész**,

tüdőgyógyász, a budapesti Orvostovábbképző Egyetem sebészprofesszora.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

10. oldal

90 éves lenne **Horváth Csaba** magyar–amerikai **vegyészmérnök**, a Yale Egyetem professzora, az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

FELHÍVÁSOK

Megjelentek a **Fulbright Hungary idei ösztöndíjfelhívásai**.

A jelentkezési határidők május 18., illetve október 12.

[Bővebben:](#)

Új tagok

jelentkezését várja a **Szlovákiai Magyar Akadémiai Tanács**.

[Bővebben:](#)

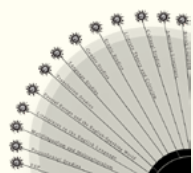

Globális gazdasági fejlődési trendek és a turizmus helyi lehetőségei címmel rendeznek

nemzetközi konferenciát

Nagyváradon február 27-28-án.

[Bővebben:](#)

Március 27-án rendezik meg Nagyváradon a 10. nemzetközi **EL&LE konferenciát** English

Language & Literatures in English címmel.

A jelentkezési határidő: március 8.

[Bővebben:](#)

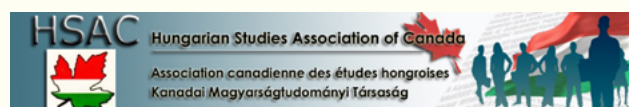
JOG SZAK

Munkajog a XXI.

században címmel rendeznek konferenciát április 24-én Kolozsváron.

A jelentkezési határidő: február 20.

[Bővebben:](#)

Május 31.-június 2. között rendez meg évi rendes konferenciáját a Nyugat-ontariói Egyetemen a Kanadai Magyarstudományi Társaság **Questions of Colonialism and Victimhood in Hungarian History and Society** címmel.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

11. oldal

Az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság hírlevele

2020/2. szám

Felelős kiadó: Kocsis Károly elnök

Szerkesztő: Kálóczy Katalin

1112 Budapest, Budaörsi út 45.

mtkhirlevel@titkarsag.mta.hu

A hírlevél korábbi számai megtekinthetők
az MTA [honlapján](#).

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

Kuti Gyula

(Budapest, 1940. november 1.)

*a Magyar Tudományos Akadémia
külső tagja*

Julius (Gyula) Kuti was born in Budapest on November 1, 1940. He finished his high school studies at the Petőfi Sándor Gymnasium, then he attended the Eötvös Loránd University (ELTE), where he was a student of George Marx and received his diploma in physics and his PhD in 1967. In 1973 he was awarded candidate rank of the Hungarian Academy of Sciences and in 1979 received the rank of doctor of physical sciences of the Academy. In his early career he worked as assistant professor at the Theoretical Physics and Atomic Physics Departments of ELTE and later as senior scientific advisor at the Institute for Particle and Nuclear Physics of the Central Research Institute for Physics (KFKI). In 1970-72 and in 1973-

Kuti Gyula Budapesten született 1940. november 1-jén. A Petőfi Sándor Gimnáziumban érettségizett, majd az ELTE-n folytatta tanulmányait, Marx György tanítványa volt. Fizikusi diplomát, majd 1967-ben PhD fokozatot szerzett. 1973-ban a Magyar Tudományos Akadémia kandidátusa, 1979-ben a fizikai tudományok doktora lett. Az ELTE Elméleti és Atomfizikai Tanszékén kezdett dolgozni, később tudományos főmunkatársa volt a KFKI Részecske és Magfizikai Intézetének. 1971-72-ben és 1973-74-ben kutató és vendégprofesszor volt a Massachusettsi Műszaki Egyetemen (MIT). A KFKI és a CERN együttműködése keretében a CERN-ben is dolgozott, itt lehetősége

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

13. oldal

74 he was visiting scholar and visiting professor at the Massachusetts Institute of Technology (MIT). The cooperation of KFKI and CERN also offered him the opportunity to work at CERN where he could use the Cyber supercomputer for quark-lattice calculations. The availability of supercomputers was the main reason for him to accept the invitation of the University of California, San Diego in 1983, where he works today as Distinguished Professor. (Between 1981-83 he was visiting scholar at the University of California, Santa Barbara).

In 1971 – during his first visit at MIT – he created the Kuti–Weisskopf quark-parton model with Victor Weisskopf. Between 1970-72, with László Gálfi, Péter Gnädig, Ferenc Niedermayer and András Patkós, they developed the theory of the proton quark-spin structure. Then, in 1975-78 with Péter Gnädig, Péter Hasenfratz and Sándor A. Szalay he constructed the Budapest Bag Model for quark confinement inside the proton. In 1980, with János Polonyi and Kornél Szlachányi, he determined the quark deconfining phase transition, relevant for the early universe. He continued working with his Hungarian colleagues after moving to the USA. His recent work is supercomputer based theoretical research to find the origin of the Higgs particle and its connection with new physics beyond the Standard Model.

volt arra, hogy a Cyber szuperszámítógépet kvark-rács számítások végzésére alkalmazza. A szuperszámítógépek nyújtotta lehetőségek miatt fogadta el 1981-ben a San Diego-i Kaliforniai Egyetem meghívását, ahol azóta is professzor. (Előzőleg 1981-83-ban Santa Barbarában volt vendégkutató.) 1971-ben – első MIT látogatása alatt – Victor Weisskopffal megalkották a Kuti – Weisskopf kvark-parton modellt (a proton és neutron első praktikus kvark modelljét). 1970-72-ben Gálfi Lászlóval, Gnädig Péterrel, Niedermayer Ferencsel és Patkós Andrással kifejlesztik a proton kvark-spin elméletet. Azután 1975-78-ban Gnädig Péterrel, Hasenfratz Péterrel és Szalay A. Sándorral kidolgozták a Budapest zsákmodellt (kvantitatív proton modell, amely negatív térfogati energiájával és felületi feszültségével magába zárja a kvarkokat). 1980-ban Polonyi Jánossal és Szlachányi Kornéllal meghatározzák a kvark fázisátmenetet a korai univerzum megértéséhez. Távozása óta is együtt dolgozik magyarországi kollégáival. Jelenlegi kutatói tevékenysége nagyszámítógépre alapuló elméleti kutatás a Higgs részecske eredetéről. Honlapján San Diegóban ezt írja kutatási területeiről: „Fő tudományos érdeklődésem az elemi részecske fizika Standard Modelljének nem-perturbatív elméleti vizsgálatára összpontosul. Az általános nem-perturbatív módszerek kvantum

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

14. oldal

As professor at the University of California, he writes on his homepage: “My main research interest is focused on nonperturbative theoretical studies of the Standard Model of elementary particle physics. The primary goal in the development of general nonperturbative methods in quantum field theories has been the combination of modern computer aided stochastic methods with analytic field theoretic tools to obtain definitive results which otherwise could not be derived. The two major areas of applications in my research have been Quantum Chromodynamics where I worked on the spin structure of the nucleon and the quark deconfining phase transition of the early universe, and the Higgs sector of the Electroweak Model where I have studied the nonperturbative implications of the heavy Higgs particle for future collider physics.”

He is author/co-author of 123 scientific publications. Professor Kuti is one of the most cited Hungarian researchers and invited keynote speaker at international conferences worldwide and in Hungary as well. His teaching accomplishments should be also mentioned: Many of his former students now are professors and leading researchers all over the world.

In 1965-66-ban Professor Kuti received the Gottfried von Herder Fellowship to work at the University of Vienna. In 1972 he received the Novobátzky Prize

térelméletekben való kidolgozásának elsődleges célja az, hogy kombináljuk a modern komputer alapú sztochasztikus módszereket és az analitikus térelméleti eszközöket, így másképpen nem deriválható definitív eredményeket kaphatunk. Kutatásaimban a két fő terület a kvantum-kromodinamika alkalmazása, itt a nukleon spin szerkezetét és a kvarkok kiszabadulását vizsgálom a korai univerzum fázisátalakulásában, illetve az Elektrogyenge Modell Higgs szektora, ahol egy nehéz Higgs részecske nem-perturbatív implikációit tanulmányoztam a jövőbeli ütköztető fizika szempontjából.”
123 publikáció szerzője, illetve társszerzője. Egyike a leggyakrabban idézett magyar kutatóknak, oktatói tevékenységét sem szabad elfelejtenünk. Sok tanítványa professzor, illetve vezető kutató szerte a világban, így Magyarországon is. Számos nemzetközi konferencián vett részt mint kulcs előadó – Magyarországon is.

1965-66-ban Gottfried von Herder ösztöndíjjal a bécsi egyetemen dolgozott. 1969-ben megkapta a Fizikai Szemle Nívódíját, majd 1973-ban a Citation Classic elismerést. 1972-ben az Eötvös Loránd Társaság Novobátzky-díjában, 1975-ben Állami Díjban részesült. 1993-tól megválasztott Fellow az Egyesült Államok Fizikai Társaságában.

1990-ben a Magyar Tudományos Akadémia külső tagjává választották

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

15. oldal

of the Eötvös Loránd Physical Society. In 1975 Professor Kuti was awarded the Hungarian State Prize. In 1980 he received the Citation Award for the Kuti-Weisskopf model. Professor Kuti is also elected Fellow of the American Physical Society since 1993.

In 1990 Professor Kuti became elected external member of the Hungarian Academy of Sciences in the Section of Physical Sciences. He read his inaugural speech *A top kvark kondenzátum és az elemi Higgs részecske azonossága* on September 5, 1991.

We asked three questions to Professor Gyula Kuti. The questions and his short answers follow.

1. Hungary is very proud of its „grey matter”, the scientific performance is considered one of the country’s most important results. How important do you think Hungary is in the scientific world of the 21st century?

Gyula Kuti: I think Hungary and Hungarian scientists should continue playing a very important role in the scientific world of the 21st century. Traditionally, this role has been disproportionately large compared to

a Fizikai Tudományok Osztályában. Székfoglaló előadását 1991. szeptember 5-én tartotta *A top kvark kondenzátum és az elemi Higgs részecske azonossága* címmel.

Három kérdést tettünk föl Kuti Gyula professzor úrnak. A kérdéseket és a rövid válaszokat az alábbiakban közöljük.

1. Magyarország nagyon büszke a szürkeállományára, a tudományos teljesítmény az ország egyik legfontosabb eredményének számít. Hogyan ítéli meg Magyarországnak a 21. századi tudomány világában betöltött szerepét?

Kuti Gyula: Úgy gondolom, hogy a magyar tudósok nagyon fontos szerepet fognak játszani a 21. század tudományos világában. Szerepük hagyományosan – az ország méretéhez képest – arányaiban nagyon nagy, erre valamennyien nagyon

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

16. oldal

the size of the country and this makes us all very proud. The leadership of the Hungarian Academy of Sciences and the frontier role of the universities are needed to promote and support science education and research for continued success.

2. A great number of excellent Hungarian scientists live and work outside Hungary. What do you think of your national and professional identity with reference to your scientific career?

Gyula Kuti: I always felt all along that I remained a Hungarian scientist working in the United States.

3. We live in a changing world facing problems unknown earlier. Which areas of research can meet the most urgent demands of our days?

Gyula Kuti: The demands are multifaceted and interconnected. The importance of Climate Research is obvious, but we need breakthroughs in several technological and scientific fields, including bio-technology, quantum computing, and choosing the right direction in the rapidly growing area of Artificial Intelligence research and technology. Advances in our understanding of the basic physical laws will contribute significantly to urgent demands of the human endeavor.

büszkék vagyunk. A Magyar Tudományos Akadémia vezetése, az egyetemek jelentős szerepe szükséges a tudományos nevelés és kutatás további sikereinek biztosításához.

2. Sok magyar tudós él és dolgozik Magyarországon határain kívül. Milyen összefüggést lát nemzeti/etnikai hovatartozása és tudományos pályafutása között?

Kuti Gyula: Mindig úgy éreztem, magyar tudós vagyok, aki az Egyesült Államokban dolgozik.

3. Változó világunkban korábban ismeretlen problémákkal szembesülünk. Véleménye szerint melyik tudományterület kutatásai adhatnak leginkább választ korunk legégetőbb kérdéseire?

Kuti Gyula: A feladatok sokoldalúak, és egymáshoz kapcsolódnak. A klímakutatás jelentősége nyilvánvaló, de több technológiai és tudományos területen – mint biotechnológia, kvantumszámítás – áttörésre van szükség, és meg kell találnunk a gyorsan fejlődő mesterséges intelligencia kutatás és technológia helyes irányát. Az alapvető fizikai törvények megértése jelentősen hozzájárulhat az emberiség előtt álló sürgető feladatok megoldásához.

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

17. oldal

Contact

University of California at San Diego
Department of Physics
La Jolla, 9500 Gilman Dr. CA 92093
US
Tel.: +1 619 5346096
Fax: +1 619 5340173
E-mail: jkuti@ucsd.edu
Web: <https://physics.ucsd.edu/Directory/Person/94>

Kapcsolat

University of California at San Diego
Department of Physics
La Jolla, 9500 Gilman Dr., CA 92093
US
Tel.: +1 619 5346096
Fax: +1 619 5340173
E-mail: jkuti@ucsd.edu
Honlap: <https://physics.ucsd.edu/Directory/Person/94>

